

Sygn. akt *XVII AmE 5/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska
Protokolant –	Sekretarz sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 5 października 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. C.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania M. C. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 2 sierpnia 2019 r. znak: (...)

1. umarza postępowanie sądowe w części, dotyczącej wymierzenia M. C. kary pieniężnej za niezłożenie w terminie, do organów innych niż Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące od sierpnia do października 2017 r.;
2. zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie 2 w ten sposób, że wymierza Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) za niezłożenie w terminie Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za październik 2017 r.;
3. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;
4. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 5/20*

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 sierpnia 2019 r. (znak: (...)) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12b, art. 56 ust. 2 i 3, art. 56 ust. 2h pkt 4 w związku z art. 56 ust. 6, art. 43d ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej: PE), oraz w związku z art. 104 k.p.a. i art. 30 ust. 1 PE, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego

w sprawie wymierzenia kary pieniężnej Przedsiębiorcy – M. C., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą: (...) orzekł,

1. iż Przedsiębiorca nie zachował terminu na złożenie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d PE za miesiące: od sierpnia do października 2017 r.

2. za działanie opisane w pkt 1 wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w łącznej wysokości 30.000 zł, w tym:

a) 10.000 zł za niezłożenie w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiąc sierpień 2017 r.,

b) 10.000 zł za niezłożenie w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiąc wrzesień 2017 r.,

c) 10.000 zł za niezłożenie w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiąc październik 2017 r.

(decyzja, k. 6-10)

Przedsiębiorca M. C. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, zaskarżając ją w części, tj. co do jej pkt 2. Zaskarżonej decyzji powód zarzucił:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 56 ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 6 w zw. z art. 56 ust. 2h pkt 4 PE poprzez ich błędne zastosowanie, a w konsekwencji:

a) błędną ocenę stopnia szkodliwości czynu skarżącego, stopnia jego zawinienia, dotychczasowego zachowania skarżącego i jego możliwości finansowych,

b) wymierzenie skarżącemu kary pieniężnej przekraczającej 15% przychodu skarżącego osiągniętego w poprzednim roku podatkowym,

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 56 ust. 6a PE, poprzez jego błędne niezastosowanie, a w konsekwencji wymierzenie skarżącemu kary w sytuacji, gdy zachodziły wszelkie przesłanki uzasadniające odstąpienie od jej wymierzenia;

3) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 8 § 2 k.p.a., poprzez naruszenie zasady pogłębiania zaufania do władzy publicznej z uwagi na niejednorodną treść rozstrzygnięcia spraw w tożsamym stanie prawnym i tożsamym stanie faktycznym,

4) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 7 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 80 k.p.a. poprzez brak wyczerpującego rozpatrzenia materiału dowodowego, jak również dowolną, a nie swobodną ocenę, sprzeczną z zasadami logiki, dostępnej wiedzy i doświadczenia życiowego.

Zarzucając powyższe, strona powodowa wniosła o zmianę pkt 2 zaskarżonej decyzji i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy poprzez odstąpienie do wymierzenia skarżącemu kary pieniężnej za działania wskazane w pkt 1 zaskarżonej decyzji na podstawie art. 56 ust. 6a PE, z uwagi na znikomy stopień szkodliwości czynu oraz z uwagi na realizację obowiązku przez skarżącego. Strona wniosła również o zasądzenie od organu na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, wraz z kosztami zastępstwa prawnego według norm przepisanych i opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

(odwołanie, k. 11-17)

Prezes URE, po dokonaniu ponownej analizy akt sprawy oraz zarzutów zawartych w odwołaniu stwierdził, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. Wobec tego, podtrzymując stanowisko zajęte w uzasadnieniu decyzji,

pozwany wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

(odpowiedź na odwołanie, k. 37-46).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 13 kwietnia 2017 r. przedsiębiorca – M. C., wykonujący działalność gospodarczą pod firmą (...) (dalej: powód, przedsiębiorca) został wpisany do rejestru podmiotów przywożących, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Regulacji pod numerem (...). Dnia 17 października przedsiębiorca został wykreślony z tego rejestru 2017 r. W okresie, w którym powód był wpisany do rejestru, nie podjął działalności jako podmiot przywożący w rozumieniu przepisów Prawa energetycznego (fakty niesporne).

Zgodnie z art. 43d ust. 1 PE – w brzmieniu tego przepisu aktualnym na datę wydania zaskarżonej decyzji - przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą, a także podmiot przywożący stosownie do swojej działalności przekazuje Prezesowi URE, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw energii miesięczne sprawozdanie o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (dalej: sprawozdanie) - w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu, Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, kierując się koniecznością ujednolicenia formy i sposobu jego przekazywania. Rozporządzenie takie – relewantne dla niniejszej sprawy - zostało wydane 15 maja 2017 r. (rozporządzenie Ministra Energii w sprawie wzoru sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliwach ciekłych) i obowiązywało od 1 czerwca 2017 r. do 1 maja 2019 r.

Mając powyższe na uwadze, powodowy przedsiębiorca był podmiotem przywożącym w rozumieniu art. 3 pkt 12c PE, zgodnie z którym podmiotem tym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu dokonuje przywozu paliw ciekłych. Na stronie powodowej spoczywał zatem obowiązek złożenia do 20 września 2017 r. miesięcznego sprawozdania za sierpień 2017 r., do 20 października sprawozdania za wrzesień 2017 r., do 20 listopada sprawozdania za październik 2017 r. Sprawozdania te zostały złożone dopiero po wszczęciu przez pozwanego postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia powodowi kary pieniężnej, mianowicie, sprawozdanie za październik 2017 r. wpłynęło do URE 10 kwietnia 2019 r. wraz z pismem powoda z 15 marca 2019 r. (za sierpień i wrzesień sprawozdania zostały przesłane do URE 18 października 2017 r.), natomiast sprawozdania za okres od sierpnia do października 2017 r. do pozostałych uprawnionych organów zostały złożone 9 kwietnia 2019 r. (fakty niesporne).

Stosownie do treści art. 56 ust. 1 pkt 12b PE, – w brzmieniu tego przepisu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji - karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d. Zgodnie zaś z art. 56 ust. 2h PE, wysokość kary wynosi w takim przypadku 10.000 zł.

Decyzją wydaną 2 sierpnia 2019 r. Prezes URE - po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego - nałożył na powoda karę pieniężną w łącznej wysokości 30.000 zł za niezachowanie terminu na złożenie Prezesowi URE oraz pozostałym organom (tj. Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw energii) sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące od sierpnia 2017 r. do października 2017 r. (przy czym, wobec Prezesa URE nie dopełniono tego obowiązku tylko za październik 2017 r.), tj. karę po 10.000 zł za każde stwierdzone naruszenie. Decyzja ta została następnie zaskarżona przez powoda w ramach niniejszego postępowania sądowego.

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego i sądowego, jak i w oparciu o niezaprzeczone twierdzenia stron. Sąd przyznał moc dowodową

wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy istotnym jest, że niesporny w tej sprawie był fakt nie przekazania przez stronę powodową w ustawowo określonym terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ust. 1 PE, za miesiące od sierpnia do października 2017 r. do Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwemu do spraw energii następujących organów, a za październik 2017 r. do Prezesa URE. Powód zaskarżył decyzję Prezesa URE tylko w zakresie rozstrzygnięcia o karze pieniężnej, natomiast nie kwestionował rozstrzygnięcia z pkt 1 tej decyzji. Oznacza to, że co do pkt 1 decyzja Prezesa URE z 2 sierpnia 2019 r. jest prawomocna i ostateczna, nie podlega zatem weryfikacji w ramach niniejszego postępowania sądowego.

W sprawie istotne jest także to, że na mocy art. 14 pkt 8 ustawy z 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (dalej: ustawa deregulacyjna) - której przepisy zasadniczo weszły w życie 1 stycznia 2020 r. – do ustawy Prawo energetyczne dodano art. 62d, który w punkcie 4 przewiduje, że od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2021 r. przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą, a także podmiot przywożący stosownie do swojej działalności przekazuje Prezesowi URE miesięczne sprawozdanie o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu – w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy to sprawozdanie. Nowelizacja ta oznacza więc, że aktualnie (tj. od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r.), istnieje obowiązek składania sprawozdania, o którym mowa w art. 43d PE, tylko Prezesowi URE, nie obejmuje zaś już innych organów (Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego ds. finansów publicznych, ministra właściwego ds. energii). Nowelą zmieniono także punkty 12b i 12c w art. 56 ust. 1 PE, nadając im następujące brzmienie:

12b)nie przekazuje w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d;

12c)przekazuje sprawozdanie, o którym mowa w art. 43d, zawierające nieprawdziwe dane (art. 14 pkt 7 lit. b noweli).

Zgodnie zaś z art. 75 ustawy deregulacyjnej, stanowiącym przepis przejściowy:

1. Nie wszczyna się postępowań administracyjnych w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej za niezłożenie w terminie, do organów innych niż Prezes URE, sprawozdań, o których mowa w art. 43d PE.
2. Postępowania w sprawie nałożenia kar pieniężnych za niezłożenie w terminie, do organów innych niż Prezes URE, sprawozdań, o których mowa w art. 43d PE w brzmieniu dotychczasowym, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

Odnosząc powyższe unormowania do stanu faktycznego niniejszej sprawy należy zauważyć, że postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej za niezłożenie przez powoda w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d PE, za okres od sierpnia do października 2017 r., zostało wszczęte przez Prezesa URE 15 marca 2019 r. Jak już zaznaczono, powód zaskarżył częściowo decyzję wydaną w tym postępowaniu przez Prezesa dnia 2 sierpnia 2019 r., zatem w tym zakresie decyzja jest nieprawomocna. Decyzja Prezesa URE kończy bowiem etap postępowania administracyjnego, ale nie kończy postępowania w sprawie nałożenia kary, skoro podlega ona zaskarżeniu do sądu powszechnego. O ile art. 75 ust. 1 ustawy deregulacyjnej traktuje o „postępowaniu administracyjnym”, to w ust. 2 mowa jest o „postępowaniu w sprawie nałożenia kar pieniężnych”, a takim postępowaniem jest także postępowanie przed Sądem Okręgowym – Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, toczące się na skutek odwołania od decyzji Prezesa URE. W rozpatrywanym przypadku postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej nie zakończyło się przed dniem wejścia w życie ustawy deregulacyjnej (tj. przed 1 stycznia 2020 r.). Oznacza to, że zgodnie z art. 75 ust. 2 tej ustawy, postępowanie przed tutejszym Sądem podlega umorzeniu w zakresie, w jakim dotyczy nałożenia na powoda kary za niezłożenie w terminie, do organów innych niż Prezes URE, sprawozdania, o którym mowa w art. 43d PE w brzmieniu dotychczasowym. Wobec tego, na podstawie art. 355 k.p.c. w związku z art. 75 ust. 2 ustawy deregulacyjnej, orzeczono jak w punkcie 1 sentencji wyroku. Jednocześnie, zważywszy

na treść art. 479⁵³ k.p.c., w którym wskazano katalog rozstrzygnięć, jakie może wydać Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na skutek rozpoznania odwołania od decyzji Prezesa URE, brak jest podstaw do umorzenia przez Sąd postępowania administracyjnego w danym zakresie.

Aktualna pozostaje natomiast do rozważenia kwestia zasadności orzeczenia wobec powoda kary pieniężnej za niewykonanie obowiązku sprawozdawczego wobec Prezesa URE. W ocenie Sądu, nie budzi wątpliwości, że w świetle przywołanych powyżej regulacji prawnych, nieterminowe wypełnienie przez powoda obowiązku przedłożenia sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za październik 2017 r., stanowi podstawę do nałożenia na stronę kary pieniężnej w wysokości 10.000 zł. Wymaga przy tym podkreślenia, że odpowiedzialność za dopuszczenie się danego deliktu administracyjnego ma charakter obiektywny, zatem bez znaczenia pozostaje kwestia, czy został on popełniony w sposób zawiniony, czy też niezawiniony. Kwestia winy miałaby ewentualnie znaczenie przy ustalaniu wymiaru kary pieniężnej, jednakże w tym przypadku przepis prawa przewiduje karę w sztywnej wysokości, która nie podlega miarkowaniu.

W rozpatrywanym zakresie w odwołaniu zarzucono nieprawidłową ocenę przez Prezesa URE przesłanki znikomego stopnia szkodliwości czynu i w konsekwencji nieodstąpienie od wymierzenia kary, mimo istnienia ku temu podstaw oraz naruszenie przepisów postępowania administracyjnego, tj. art. 7 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 80 k.p.a. i art. 8 § 2 k.p.a.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia przepisów postępowania administracyjnego, należy zaznaczyć, że Sąd orzekający w niniejszym składzie podziela utrwalone w judykaturze stanowisko, iż zasadniczo tego typu zarzuty są nieskuteczne przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ponieważ Sąd ten nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, poprzedzającego postępowanie sądowe. Celem postępowania sądowego nie jest bowiem przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu przed sądem cywilnym. Tutejszy Sąd jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Regulacji Energetyki, według reguł kontradyktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Sąd Okręgowy uznaje, że nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych, to zarzuty w tym zakresie nie mogą być skuteczne, o ile uchybienia te mogą być sanowane w toku postępowania sądowego, mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem tutejszy Sąd zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Niezależnie od powyższego, zdaniem Sądu Okręgowego, w rozpatrywanej sprawie Prezes URE poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, prawidłowo i wszechstronnie ocenił zgromadzony materiał dowodowy. Nietrafny jest także zarzut niejednolitego rozstrzygnięcia spraw o tożsamym stanie prawnym i faktycznym, gdyż brak jest takiej zbieżności, skoro w decyzji z 30 sierpnia 2018 r. (k. 26-28), wydanej w postępowaniu w sprawie wymierzenia powodowi kary pieniężnej za naruszenie obowiązku sprawozdawczego z art. 43d PE za lipiec 2017 r., Prezes łagodniej potraktował przedsiębiorcę i odstąpił od wymierzenia kary przyjmując, między innymi, że naruszenie prawa nie miało charakteru umyślnego i wynikało z braku wiedzy o istnieniu nowych obowiązków sprawozdawczych, a miesiąc, w którym miało ono miejsce był pierwszym miesiącem, którego ten obowiązek dotyczył. Natomiast w niniejszej sprawie nie można przyjąć takiego wytłumaczenia, ponieważ powód, od czasu zawiadomienia go o wszczęciu postępowania dotyczącego niezłożenia sprawozdania za lipiec 2017 r. (k. 25), wiedział już o istnieniu obowiązku przewidzianym w art. 43d PE. Dodatkowo należy zauważyć, że w uzasadnieniu decyzji z 30 sierpnia 2018 r. wyraźnie zaznaczono, że okoliczność, która miała

wpływ na łagodniejsze potraktowanie powoda, ze swej natury nie będzie brana pod uwagę w przypadku sprawozdań, których termin złożenia upływał po tym, gdy przedsiębiorca powziął wiadomość o ciążyących na nim obowiązkach.

Zgodnie z art. 56 ust. 6a PE, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Istotne jest przy tym, że obie wymienione przesłanki muszą zostać spełnione łącznie. Nadto, skorzystanie z instytucji odstąpienia od wymierzenia kary nie ma charakteru obligatoryjnego, gdyż decyzję o jej zastosowaniu pozostawiono uznaniu administracyjnemu Prezesa URE.

W niniejszej sprawie pozwany uznał, że nie zachodziły okoliczności uzasadniające skorzystanie z dobrodziejstwa przepisu art. 56 ust. 6a PE, z uwagi na brak spełnienia przesłanki „znikomej szkodliwości czynu”. Zaprezentowana przez Prezesa URE argumentacja odnośnie do oceny analizowanej przesłanki, jest trafna i Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni ją podziela.

W kontekście art. 56 ust. 1 pkt 12b PE, dobrem chronionym jest terminowość w składaniu sprawozdania, o którym mowa w art. 43d PE, a wyrządzona szkoda jest tym większa, im większe opóźnienie w jego złożeniu. Natomiast w analizowanym przypadku sprawozdanie za październik 2017 r., które winno zostać złożone do 20 listopada 2017 r., wpłynęło do URE dopiero 10 kwietnia 2019 r., a więc z opóźnieniem wynoszącym rok i przeszło 4 miesiące. Nieterminowe przekazanie sprawozdania pozbawiło Prezesa URE informacji niezbędnych do wykonywania jego zadań ustawowych i z tego powodu nie można mówić o znikomej szkodliwości czynu powoda. Dostęp do informacji na temat ilości produktów paliwowych wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorców ma istotne znaczenie, między innymi, z punktu widzenia nadzoru i kontroli rynku paliw, w tym zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, zapobiegania ewentualnym nadużyciom, czy ochrony interesu fiskalnego państwa. Przedkładane sprawozdanie stanowi podstawę do opracowania przez Prezesa URE raportu kwartalnego (art. 43d ust. 4 PE), jak również jest źródłem bieżących informacji o funkcjonowaniu poszczególnych przedsiębiorców na rynku paliw ciekłych, pozwala na weryfikację zgodności wykonywanej działalności z uprawnieniami wynikającymi z koncesji lub wpisu do rejestru podmiotów przywożących, umożliwiając szybką reakcję w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości w tym zakresie, jak i służą przeprowadzeniu kontroli, o której mowa w art. 23r ust. 1 PE.

Co do oceny stopnia szkodliwości czynu w aspekcie rodzaju naruszonych reguł ostrożności oraz stopnia ich naruszenia przedsiębiorcy należy zauważyć, że powód jest profesjonalistą, a zatem obowiązują go podwyższone standardy w zakresie wymaganej staranności, także co do konieczności śledzenia zmieniającego się stanu prawnego, chociażby poprzez sprawdzanie informacji pojawiających się na stronie internetowej Prezesa URE, na której podano przedsiębiorcom wyczerpującą informację w zakresie obowiązku sprawozdawczego, przewidzianego w art. 43d PE. Słusznie podnosi pozwany, że zgodnie z zasadą ignorantia iuris nocet, funkcjonowanie prawa opiera się na założeniu, że adresaci normy prawnej znają jej treść i nikt nie może uchylić się od ujemnych skutków jej naruszenia z tego względu, że normy tej nie znał, lub jej nie zrozumiał. W analizowanym przypadku powód nie dochował wymaganej należytej staranności. Należy przy tym odnotować, że o istnieniu obowiązku sprawozdawczego powód uzyskał informację także w ramach prowadzonego przeciwko niemu przez Prezesa URE postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za niezłożenie sprawozdania za lipiec 2017 r. Powód uzyskał więc wiedzę w tym zakresie przed upływem terminu na złożenie sprawozdania za październik 2017 r.

Powoda, jako profesjonalistę, dotyczą podwyższone reguły staranności i zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania, jak również znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz konsekwencji wynikających z niego dla wykonywanej działalności gospodarczej. Powinien on zatem w taki sposób prowadzić działalność, aby nie naruszać przepisów prawa. Wobec powyższego, wskazywane przez stronę trudności o charakterze organizacyjnym nie mogą mieć wpływu na zwolnienie powoda z odpowiedzialności z tytułu niewykonania ustawowego obowiązku sprawozdawczego. Kwestia zorganizowania funkcjonowania przedsiębiorstwa należy bowiem do przedsiębiorcy, zatem to jego obciążają ewentualne zaniedbania i nieprawidłowości w tym zakresie oraz ich konsekwencje.

Biorąc pod uwagę, że wypełnienie obowiązku sprawozdawczego za październik 2017 r. nastąpiło ze znacznym opóźnieniem i na dodatek nie z inicjatywy powoda, lecz po wezwaniu organu, może to stanowić kolejną okoliczność przemawiającą za nieskorzystaniem przez pozwanego z instytucji odstąpienia od wymierzenia kary.

Nietrafny jest także argument powoda, że o znikomym stopniu szkodliwości czynu świadczy to, że w okresie, w którym powód był wpisany do rejestru podmiotów przywożących, w ogóle nie podjął działalności jako podmiot przywożący w rozumieniu przepisów Prawa energetycznego. Obowiązek przewidziany w art. 43d ust. 1 PE obejmuje bowiem wszystkie podmioty przywożące wpisane do rejestru podmiotów przywożących i nie przewiduje w tym zakresie żadnych ilościowych ograniczeń. Oznacza to, że również informacje dotyczące niewielkich ilości, a także ilości zerowych, przywiezionego paliwa są istotne z punktu widzenia całego rynku paliw, bo gdyby przedsiębiorcy przywożący niewielkie ilości paliwa lub wcale go nie przywożący, masowo nie przedstawiali sprawozdań, Prezes URE miałyby niepełny obraz tego rynku, co uznać należy za zagrażające jego bezpieczeństwu. Jak słusznie zauważył pozwany, rozmiar szkody należy w danym przypadku upatrywać nie w ilości przywożonych paliw, lecz w chronionych wartościach, która w odnosi się przede wszystkim do zwalczania szarej strefy w zakresie paliw ciekłych i uzyskiwania na bieżąco informacji o rynku tych paliw.

Nadto, należy mieć na uwadze, że przewidziana w art. 56 ust. 6a PE kompetencja do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej nie zobowiązuje Prezesa do zastosowania tej instytucji, lecz tylko przyznaje mu takie uprawnienie, z którego organ może, lecz nie musi skorzystać. Nawet w przypadku wystąpienia przesłanek odstąpienia od wymierzenia kary, organ może bowiem uznać, że jej wymierzenie będzie zasadne, na przykład z punktu widzenia realizacji celów przepisów prawa energetycznego. Natomiast w rozpatrywanej sprawie, w ocenie Sądu, decyzja Prezesa URE o nieskorzystaniu z danej instytucji mieści się w graniach uznania administracyjnego. W tej sytuacji brak było postaw do uchylenia zaskarżonej decyzji, zgodnie z wnioskiem odwołania, gdyż zaskarżona decyzja odpowiada prawu.

Z tych wszystkich względów, odwołanie podlegało oddaleniu w zakresie, w jakim kwestionowano w nim wymierzenie kary pieniężnej za nie przedstawienie w terminie pozwanemu Prezesowi URE sprawozdania za październik 2017 r., natomiast kara za niezłożenie sprawozdań pozostałym trzem organom, podlegała anulowaniu z powodów przedstawionych w niniejszym uzasadnieniu. Stąd też, na podstawie art. 479⁵³ § 1 i § 2 k.p.c., rozstrzygnięto jak w punkcie 2 i 3 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o zasadę kompensaty, na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym, razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty mogą być wzajemnie zniesione.

SSO Ewa Malinowska